

Medicina i Cirurgia III

2013/2014

Codi: 103607

Crèdits: 13

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502442 Medicina	OB	4	A

Professor de contacte

Nom: Manuel Armengol Carrasco

Correu electrònic: Manuel.Armengol@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

És recomanable tenir coneixements bàsics de fisiopatologia general, del sistema digestiu, del sistema nefro-urològic i de les bases anatomo-fisiològiques de l'organisme per entendre el procés d'envelliment.

També és bàsic tenir coneixements d'anatomia humana, genètica, biologia molecular, farmacologia.

És convenient un coneixement suficient sobre les bases psicològiques dels estats de salut i malaltia, així com un nivell adequat de coneixements en comunicació interpersonal i comportament professional.

Objectius

Sistema digestiu

El seu objectiu general és l'estudi de la persona malalta de patologies del sistema digestiu: Conèixer i assolir les competències generals per l'assistència en les principals malalties mèdiques quirúrgiques de l'aparell digestiu en els aspectes de mecanismes fisiopatològics, forma de presentació clínica, diagnòstic diferencial, exploracions complementàries i opcions terapèutiques.

Nefro-Urologia

El seu objectiu general és l'estudi de la persona malalta de patologies nefro-urològiques i suposa, per tant, el coneixement dels aspectes generals i bàsics d'aquestes malalties. Ofereix una visió global i sistematitzada del pacient. També abasta les malalties renals idiopàtiques, així com de la patologia sistèmica que afecta el ronyó. per donar a conèixer la repercussió que provoca la patologia renal sobre la resta de l'organisme.

Geriatría

El seu objectiu general és l'estudi de la persona gran malalta, fent èmfasi en aquells aspectes diferencials que apareixen sobretot en etapes molt avançades de la vida, el que inclou el coneixement de canvis fisiològics que es produeixen en aquesta etapa: concepte de fragilitat, principals síndromes geriàtriques, repercussió de la cirurgia en l'ancià i convallescència, malalties més prevalents i organització sanitària.

Competències

Medicina

- Demostrar que comprèn les manifestacions de la malaltia sobre l'estructura i funció del cos humà

- Demostrar, en l'activitat professional, un punt de vista crític, creatiu i orientat a la recerca.
- Donar adequadament al pacient i / o acompanyant la informació pertinent sobre el procés patològic, les bases i conseqüències, incloses les males notícies
- Elaborar una orientació diagnòstica i establir una estratègia d'actuació raonada, valorant els resultats de l'anamnesi i l'exploració física, així com els resultats posteriors de les exploracions complementàries indicades
- Formular hipòtesis i recollir i valorar de manera crítica la informació per a la resolució de problemes seguint el mètode científic.
- Indicar la terapèutica més adequada dels processos aguts i crònics més prevalents, així com dels malalts en fase terminal
- Indicar les tècniques i procediments bàsics de diagnosi i analitzar i interpretar els resultats per precisar millor la naturalesa dels problemes
- Obtenir i elaborar una història clínica que contingui tota la informació rellevant, estructurada i centrada en el pacient, tenint en compte tots els grups d'edat, sexe, els factors culturals, socials i ètnics
- Realitzar un examen físic general i per sistemes, apropiat a l'edat del pacient i al sexe, de manera completa i sistemàtica i una valoració mental

Resultats d'aprenentatge

1. Demostrar, en l'activitat professional, un punt de vista crític, creatiu i orientat a la recerca.
2. Descriure l'afectació per òrgans i sistemes de l'aparell locomotor, de les malalties de la sang, del sistema cardiocirculatori, de l'aparell digestiu, de l'aparell respiratori, de les patologies infeccioses, dels sistemes endocrí, nerviós, genitourinari i de l'ancià
3. Descriure les principals situacions patològiques de l'aparell locomotor, de la sang, dels òrgans del sistema cardiocirculatori, de l'aparell digestiu, de l'aparell respiratori, de les patologies infeccioses, dels sistemes endocrins, del sistema nerviós, del sistema genitourinari i de l'ancià
4. Dissenyar el tractament en les principals patologies de la sang i sistema hematopoètic, del sistema cardiocirculatori, de l'aparell digestiu, de l'aparell respiratori, d'infeccioses, del sistema endocrí, del sistema nerviós, del sistema nerviós, del sistema nefrogenitourinari i retroperitoneal, de l'ancià i de l'aparell locomotor.
5. Dur a terme un examen físic adequat per a les principals patologies de la sang i sistema hematopoètic, del sistema cardiocirculatori, de l'aparell digestiu, de l'aparell respiratori, de malalties infeccioses, del sistema endocrí, del sistema nerviós, del sistema nefrogenitourinari i retroperitoneu, de l'ancià i de l'aparell locomotor
6. Explicar els mecanismes pels quals la malaltia afecta l'estructura i la funció del cos humà
7. Expressar el diagnòstic més probable en les principals patologies de la sang i sistema hematopoètic, del sistema cardiocirculatori, de l'aparell digestiu, de l'aparell respiratori, d'infeccioses, del sistema endocrí, del sistema nerviós, del sistema nerviós, del sistema nefrogenitourinari i retroperitoneal, de l'ancià i de l'aparell locomotor.
8. Formular hipòtesis i recollir i valorar de manera crítica la informació per a la resolució de problemes seguint el mètode científic.
9. Identificar la malaltia tumoral, el seu diagnòstic i maneig
10. Indicar les exploracions complementàries adequades per al diagnòstic de les principals malalties de la sang i el sistema hematopoètic, del sistema cardiocirculatori, de l'aparell digestiu, de l'aparell respiratori, infeccioses, del sistema endocrí, del sistema nerviós, del sistema nefrogenitourinari i retroperitoneal, de l'ancià i de l'aparell locomotor.
11. Informar el pacient, adequadament i amb la màxima informació possible, sobre l'estat de salut, els passos diagnòstics, les exploracions complementàries i els tractaments.
12. Realitzar una història que orienti el diagnòstic de les principals malalties de la sang i del sistema hematopoètic, del sistema cardiocirculatori, de l'aparell digestiu, de l'aparell respiratori, de malalties infeccioses, del sistema endocrí, del sistema nerviós, del sistema nefrogenitourinari i retroperitoneu, de l'ancià i de l'aparell locomotor
13. Valorar les modificacions dels paràmetres clínics en les diferents edats.

Continguts

Continguts per aparell i sistema

A. Sistema digestiu

Teoria (55h)

- 1) Patologia oral i maxil·lofacial: malalties més rellevants de la cavitat bucal
- 2) Tumors malignes i benignes del llavi, boca i llengua
- 3) Esofagitis, reflux gastro-esofàgic i trastorns motors esofàgics
- 4) Tumors esofàgics
- 5) Gastritis, infecció per H. pylori i ulcus gastroduodenal
- 6) Patologia quirúrgica esofàgica benigne. Complicacions quirúrgiques de l'ulcus pèptic
- 7) Tumors gàstrics
- 8) Dispèpsia i síndrome del intestí irritable
- 9) Patologia motora gastrointestinal i restrenyiment
- 10) Malabsorció intestinal
- 11) Malaltia inflammatòria intestinal
- 12) Peritonitis. Apendicitis aguda.
- 13) Oclusió intestinal
- 14) Isquèmia intestinal
- 15) Malaltia diverticular del colon
- 16) Poliposis intestinal. Tumors de budell prim. Cancer de colon I
- 17) Càncer de colon i recte II
- 18) Patologia benigne anorrectal
- 19) Patologia de la paret abdominal.
- 20) Traumatismes abdominals
- 21) Hepatitis agudes e insuficiència hepàtica fulminant.
- 22) Hepatitis cròniques: viral i autoimmunes
- 23) Malalties hepàtiques per fàrmacs i tòxics. Malaltia hepàtica alcohòlica.
- 24) Cirrosi hepàtica. Ascitis. Peritonitis bacteriana espontània. Síndrome hepatorenal
- 25) Hipertensió portal. Hemorràgia per varices. Encefalopatia hepàtica
- 26) Fetge gras no alcohòlic i malalties hepàtiques metabòliques: Wilson i Hemocromatosis
- 27) Hiperbilirubinèmies, colèstasis hereditàries i adquirides: cirrosi biliar primària, colangitis esclerosant.
- 28) Tumors hepàtics benignes i malignes. Hepatocarcinoma, colangiocarcinoma
- 29) Bases de la cirurgia hepàtica

30) Malalties vasculars i quístiques del fetge. Abscés hepàtic. Fetge i embaràs.

31) Colelitiasis i colecistitis aguda

32) Patologia de la via biliar principal. Neoplàsia de la vesícula i vies biliars

33) Pancreatitis aguda i pancreatitis crònica

34) Càncer de pàncrees i altres tumors exocrins

35) Trasplantaments digestius

Seminari especialitzats (10h)

1) Disfàgia i pirosi - Exploracions funcionals digestives

2) Diarrea / malaltia inflammatòria intestinal -malabsorció.

3) Hemorràgia digestiva

4) Casos clínics de patologia quirúrgica digestiva. Abdomen agut

5) Casos clínics de patologia quirúrgica digestiva cirurgia. Proctologia

6) Cirurgia oncològica digestiva

7) Hepatitis agudes i cròniques

8) Complicacions cirrosis

9) Ictèria obstructiva

10) Lesions ocupants espai hepàtiques.

B. Nefro-Urologia

Teoria (28h)

1. Uropatia obstructiva

2. Hematúria

3. Síntomes del tram urinari inferior

4. Hiperplàsia benigna de pròstata

5. Càncer de pròstata

6. Masses renals

7. Tumors d'uroteli

8. Traumatismes urològics

9. Litiasi urinària

10. Patologia escrotal benigna

11. Tumors de testicle

12. Patologia funcional vesical

13. Patologia del penis

14. Disfunció erètil

15. Infertilitat masculina

16. Malaltia renal crònica I

17. Malaltia renal crònica II

18. Insuficiència renal aguda

19. Tractaments substitutius de la insuficiència renal

20. Glomerulonefritis I

21. Glomerulonefritis II

22. Nefropaties vasculars

23. Nefropaties intersticials I

24. Nefropaties intersticials II
25. Nefropaties secundàries a malalties sistèmiques
26. Nefropatia diabètica
27. Altres nefropaties secundàries
28. Malalties genètiques i hereditàries

Seminaris especialitzats (8h)

1. Pacient amb còlic nefrític
2. Pacient amb escrot agut
3. Pacient amb uropatia obstructiva
4. Pacient amb hematúria
5. Malalties glomerulars
6. Maneig de la malaltia renal crònica. casos clínics
7. Patologia vascular i vasculorenal. Casos clínics. Actitud pràctica.
8. Trasplantament renal. Maneig mèdic i immunoteràpia. Casos clínics.

C. Geriatria

Teoria 20h

1. Epidemiologia de l'envelliment. Teories de l'envelliment
2. Canvis fisiològics en l'envelliment
3. Aspectes quirúrgics del pacient ancià I
4. Aspectes quirúrgics del pacient ancià II
5. Presentació de les malalties en l'ancià
6. Fragilitat, comorbiditat i discapacitat. Importància de la prevenció en geriatria
7. Avaluació Geriàtrica Integral
8. Síndromes Geriàtrics I
9. Síndromes Geriàtrics II
10. Fàrmacs en geriatria
11. Demències
12. Osteoporosi senil
13. Importància de la prevenció en geriatria
14. Malalties vasculars. Aterosclerosi clínica
15. Infeccions en l'ancià
16. Altres processos mèdics prevalents en geriatria I
17. Altres processos mèdics prevalents en geriatria II
18. Aspectes ètics de l'atenció mèdica en ancians. Previsió tractament quirúrgic en l'ancià.
19. Dèficits sensorials en l'ancià
20. Organització de l'atenció geriàtrica

Seminaris especialitzats 6h

1. Avaluació geriàtrica integral
2. Cribatge de càncer en la gent gran
3. Recerca clínica en geriatria

D. Pràctiques clíniques assistencials (40 hores: 20 hores del Dept. Medicina; 20 hores del Dept. Cirurgia)

Pràctiques clíniques assistencials en l'àmbit mèdic i quirúrgic en les sales d'hospitalització, consultes externes, quiròfan, urgències i gabinets.

Metodologia

Aquesta guia descriu el marc, continguts, metodologia i normes generals de l'assignatura, d'acord amb el pla d'estudis vigent. L'organització final de l'assignatura pel que fa al nombre i mida de grups, distribució en el

calendari i dates d'exàmens, criteris específics d'avaluació i revisió d'exàmens, es concretaran a cada una de les Unitats Docents Hospitalàries (UDDHH), que ho explicitaran a través de les seves pàgines web i el primer dia de classe de cada assignatura, a través del professors responsables de l'assignatura a les UDDHH.

Pel curs 2013-2014, els professors designats pels Departaments com a responsables de l'assignatura a nivell de Facultat i de les UDDHH són:

Departaments responsables: Medicina i Cirurgia

Responsables de Facultat: Victor Vargas, Manel Armengol

Responsables UDDHH

Departament	Aparell i sistema	ECTS	Responsables UDHSP	Responsables UDHVH	Responsables
Departament de Medicina	MIC III	6,7	Carlos Guarner cguarner@santpau.cat	Victor Vargas vvargas@vhebron.net	Ramon Romero ramon.romero@uab.cat
Departament de Cirurgia	MIC III	6,3	Manel Trias Folch mtrias@santpau.cat	Manel Armengol marmengol@vhebron.net	Jaume Fernández-Llars jflamazares.germanstria
Departament de Medicina	MIC III: digestiu	2	Carlos Guarner cguarner@santpau.cat	Victor Vargas vvargas@vhebron.net	Ramon Planas rplanas.germanstria
Departament de Cirurgia	MIC III: digestiu	3,5	Vicens Artigas vartigas@santpau.cat	Manel Armengol marmengol@vhebron.net	Jaume Fernández-Llars jflamazares.germanstria
Departament de Medicina	MIC III: nefro-uro	2,1	José Ballarín jballarin@fundacio-puigvert.es	Daniel Serón dseron@vhebron.net	Ramon Romero ramon.romero
Departament de Cirurgia	MIC III: nefro-uro	2,4	Joan Palou jpalou@fundacio-puigvert.es	Joan Morote jmorote@vhebron.net	Luis Ibarra libarz.germanstria
Departament de Medicina	MIC III: geriatria	2,6	Domènec Ruiz druiz@santpau.cat	Albert Selva O'Callaghan aselva@vhebron.net	Agustín Urrutia agustinurrutia.germanstria
Departament de Cirurgia	MIC III: geriatria	0,4	Vicens Artigas vartigas@santpau.cat	Joan Nardi jnardi@vhebron.net	Jaume Fernández-Llars jflamazares.germanstria

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Pràctiques clíniques assistencials	40,05	1,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Seminaris especialitzats	24	0,96	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Teoria	83	3,32	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Tipus: Autònomes			
Lectura comprensiva de textos i articles, estudi i realització d'esquemes, resum i assimilació conceptual dels continguts	161,7	6,47	

Avaluació

El sistema d'avaluació es basarà en una part teòrica (70% de la nota final) i una part pràctica (30% de la nota final).

- Per la part pràctica (30%)

L'avaluació de la part pràctica s'especificarà en el programa de cada UDDHH d'acord amb seves particularitats i es basarà en:

L'avaluació dels seminaris de casos clínics: 20% de la nota final.

L'avaluació de les pràctiques: 10% de la nota final. L'assistència a les pràctiques és obligatòria.

- Per la part teòrica (70%)

Es programaran 2 exàmens teòrics parcials de caire eliminatori quan la nota obtinguda sigui superior a 5.

L'estudiant que no hagi aprovat els parcials i/o no hagi superat les pràctiques, es podrà presentar a la prova final de síntesi.

Qualificació final

La qualificació final és el promig ponderat dels coneixements teòrics (70%) i de l'avaluació clínica (30%). No es podrà fer el promig entre l'avaluació teòrica i l'avaluació pràctica, si no s'obté una puntuació mínima de 5/10 en ambdues parts.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-----	-------	------	--------------------------

Avaluació pràctica	30%	6,25	0,25	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Examen teòric	70%	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13

Bibliografia

La bibliografia per cada aparell i sistema es pot consultar als programes específics penjats a la web de cada Unitat Docent i/o al Campus Virtual de l'assignatura.